

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER.....	7
KISALTMALAR.....	15

BİRİNCİ BÖLÜM

MİLLETLERARASI USUL HUKUKUNUN TEMELLERİ

I. Milletlerarası Usul Hukukunun Genel Çerçevesi	17
A. Kavram	17
B. Yapısal Prensipler.....	19
C. Kapsam	20
1. Genel Olarak.....	20
2. Kapsam Alanının Milletlerarası Boyutla Sınırlanması.....	21
3. MÖHUK'un Düzenlemesi.....	23
II. Milletlerarası Usul Hukukunda Ülkesellik Prensibi	30
III. Milletlerarası Usul Hukukunda Vasıflandırma	35
A. Kavram	35
B. Vasıflandırma Sorunu.....	36
C. Vasıflandırmanın Tâbi olduğu Hukuk ve Sonuçları.....	38
IV. Milletlerarası Usul Hukukunda Atıf.....	43
V. Milletlerarası Usul Hukukunun Kaynakları	46
A. Millî Hukuk Kaynakları	46
1. Genel Olarak.....	46
2. 27.11.2007 tarih ve 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun	48
B. Milletlerarası Hukuk Kaynakları	51
VI. Milletlerarası Usul Hukukunun Bağlantılı Olduğu Alanlar	53
A. Medenî Usul Hukuku	53
B. Milletlerarası Özel Hukuk.....	53

İKİNCİ BÖLÜM

MİLLETLERARASI YETKİ

I. Genel Hususlar	57
A. Usul Hukukunda “Yetki” Kavramı	57
B. Milletlerarası Yetki Kavramı.....	57
1. İçeriği.....	57
2. Diğer Kavramlardan Sınırlandırma	62
a. Yargı Yetkisi	62
b. Ülke İçi Yetki	64
C. Milletlerarası Yetki Kurallarının Niteliği.....	66
D. Milletlerarası Yetki ve Uygulanacak Hukukun Karşılıklı Etkileşimi	67
E. Milletlerarası Yetki Bağlamında Anglo-Amerikan Hukuk Sistemlerinde Ortaya Çıkan Özel Durumlar	69
1. Mahkeme Alımı (forum shopping).....	69
2. Elverişsiz Mahkeme (forum non convention)	71
3. Başka Bir Yerde Dava Açılmaması Tedbiri (anti-suit injunction)	72
F. Milletlerarası Yetkinin Belirlenmesi.....	75
1. Önemi	75
2. Yetkilendirme Temelleri.....	76
3. Yetkilendirme Esasları: Yetki Bağlama Noktaları (Menfaatleri)	78
4. Milletlerarası Yetkinin Bulunma Anı	79
G. Milletlerarası Yetki İhtilafları	80
Ğ. Milletlerarası Unsurlu Uyuşmazlıkların Ulusal Mahkemelerde Görülmesinin Yarar ve Sakıncaları	83
II. Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetki Sistemi	85
A. Hukukî Temeller.....	85
B. MÖHUK’un Yetki Kurallarının Birbiriyle İlişkisi.....	89
C. Genel Milletlerarası Yetki Kuralı	98
D. MÖHUK’da Düzenlenen Yetki Kuralları.....	100
1. Türklerin Kişi Hâllerine İlişkin Davalar	105
a. Genel Açıklamalar	106
b. Maddenin Uygulanma Koşulları	109
1) Genel Olarak	109

2) Yabancılık Unsuru.....	109
3) Davanın Türklerin Kişi Hâllerine İlişkin Olarak Açılması	113
a) Davanın Türk Vatandaşlarına Yönelmesi	113
b) Davanın Kişi Hâllerine İlişkin Olması.....	116
4) Davanın Yabancı Ülke Mahkemesinde Açılmamış Olması veya Açılmamış Olması.....	119
c. Maddenin Hukukî Sonucu: Milletlerarası Yetkili Mahkemelerin Tayini	120
2. Yabancıların Kişi Hâllerine İlişkin Bazı Davalar	122
3. Miras Davaları	124
4. İş Sözleşmesi ve İş İlişkisi Davaları	126
5. Tüketici Sözleşmesine İlişkin Davalar	128
6. Sigorta Sözleşmesine İlişkin Davalar	130
E. Yetki Anlaşması	133
1. Genel Olarak.....	133
2. Yetki Anlaşması İle Yabancı Mahkemelerinin Yetkili Kılınması.....	135
a. Genel Hukukî Çerçeve.....	135
b. Yetki Anlaşmasının Usulî Koşulları	136
1) Uyuşmazlığın Yabancılık Unsuru İçermesi.....	136
2) Uyuşmazlığın Borç İlişkilerinden Kaynaklanması	137
3) Yer İtibariyle Yetkinin Münhasır Yetki Esasına Göre Tayin Edilmemiş Olması.....	137
4) Uyuşmazlığın ve Yetkili Kılınan Mahkemenin Belirli veya Belirlenebilir Olması.....	146
c. Yetki Anlaşmasının Sonuçları	147
3. Yetki Anlaşması ile Türk Mahkemelerinin Yetkili Kılınması	151
F. Milletlerarası Yetkisizlik İtirazı	153
G. Milletlerarası Tahkim İtirazı	157

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK YARGILAMASINA İLİŞKİN HUSUSLAR

I. Giriş Açıklamaları.....	163
II. Yabancı Teminatı	163

A. Genel Olarak	163
B. Yabancı Teminatı Yükümlülüğünün Uygulanma Esasları	165
C. Yabancı Teminatı Yükümlülüğünden İstisna Durumları	168
1. Genel Olarak	168
2. Karşılıklılık	168
3. Teminat Gerektirmeyen Hâller	171
4. Durumları Özellik Arz Eden Yabancılar	172
a. Vatansızlar	172
b. Uluslararası Koruma Statüsü Sahibi Yabancılar	173
c. Geçici Korumadan Yararlananlar	173
d. Mavi Kartlı Yabancılar	174
III. Yabancı Devletin Yargı Muafiyeti	175
IV. Milletlerarası Derdestlik	176
A. Paralel Yargılamalar Sorununun Çözümü Olarak Milletlerarası Derdestlik	176
B. Yabancı Derdestlik Müessesesi	177
C. Karşılaştırmalı Hukukta Yabancı Derdestlik	178
D. Türk Milletlerarası Usul Hukukunda Yabancı Derdestlik	180
1. Hukukî Çerçeve	180
2. Yargıtay'ın Yaklaşımı	180
3. Öğreti	181
4. Değerlendirme	184
E. Milletlerarası Tahkim Derdestliği İtirazı	195
V. Bekletici Mesele	196
VI. İhtiyatî Tedbir - İhtiyatî Haciz	200
VII. İspat	204
A. Uygulanacak Hukuk	204
1. Genel Olarak	204
2. İspat Usulü ve Vasıtaları	204
3. Hukukî İşlemlerin Şekli Geçerliliği	205
4. İspat Yükü	206
5. Yabancı Ülkelerde Yapılmış İşlemler	208
B. Yabancı Senetler	209

VIII. Milletlerarası Hukukî (Adli) Yardım.....	214
IX. Yabancı Hukukun Türk Mahkemelerince Uygulanması	217
A. “Uygulanacak Hukuk” Kavramı	217
B. Yabancı Hukukun Muhtevasının Belirlenmesi ve Uygulanması Sorunu.....	218
1. Yabancı Hukukun Kapsamı	218
2. Yabancı Hukukun Maddî Olaya Uygulanması.....	219
a. Yabancı Hukukun Uygulanma Sorunları	219
b. Yabancı Hukukun Uygulanma Şekli.....	220
c. Türk Kanunlar İhtilafı Hukuku Sistemi	222
1) Hukukî Çerçeve	222
2) Yargılamada Yabancı Hukukun Maddî Olaya Uygulanacak Hükümlerinin Tespiti.....	227
a) Araştırma Yapma Zorunluluğu.....	227
b) Yabancı Hukukun İçeriğini Tespit Yolları.....	229
c) Yabancı Hukukun İçeriğinin Tespit Edilememesi	229
d) Yabancı Hukukun Yanlış Şekilde Uygulanması.....	231
3) Yabancı Hukukun Uygulanmasında Geçici Hukukî Korunma	231
4) Yapıya Uygun Yetki.....	232
5) Bölgesel Hukukların Uygulanması	232
d. Devletlerin Yıkılması ve Birleşmesi	233
e. Yurtdışı Bağlantılı Olaylarda Yabancı Hukukun Uygulanmasına İlişkin Özel Durumlar	235
1) Genel Olarak	235
2) Dönüştürme	236
a) Statü Değişikliği Durumlarında Dönüştürme.....	236
b) Dönüştürmenin Diğer Durumları.....	238
3) ‘Yanlış’ Hukuka Göre Hareket Etme	239
4) İkame	241
a) Kavram	241
b) Sınırlandırma	241
c) İkamenin Koşulları	243
i) İkamenin Kabul Edilebilirliği.....	243

ii) Yabancı Hukuk Müessesesinin Eş Değerliliği	244
iii) İkame Edilebilirliğin Bulunmamasının Hukukî Sonuçları	246
5) Uyumlaştırma	247
a) Kavram	247
b) Maddî Olaya Uygulanacak Ülke Hukukları Arasında Uyumsuzlukların Bulunması	247
c) Uyumlaştırma Yöntemleri	249
6) Yetkili Olmayan Hukukun Dikkate Alınması	250
C. Yetkili Yabancı Hukuku Maddî Olaya Uygulanmasından Kaçınma Hâlleri	250

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YABANCI MAHKEME VE HAKEM KARARLARININ TANINMASI VE TENFİZİ

I. Yargı Kararlarının Verildiği Ülke Dışına Etkileri	251
II. Tanıma-Tenfiz Müessesesi	252
A. Genel Olarak	252
B. Tanıma	253
C. Tenfiz	258
III. Yabancı Ülke Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi	262
A. Tanıma ve Tenfizin Hukukî Temelleri	262
1. Genel Olarak	262
2. MÖHUK'un Düzenleme Çerçevesi	264
B. Tanıma ve Tenfiz Koşulları	265
1. Genel Olarak	265
2. Tanıma ve Tenfizin Ön Koşulları	268
a. Yabancı Bir Mahkeme Tarafından Verilmiş Bir İlamın Bulunması	268
b. Yabancı Mahkeme Kararının Hukuk Davalarına İlişkin Olması	271
c. Kararın Kesinleşmiş Olması	272
3. Asli Koşullar	273
a. Karşılıklılık Koşulu	273
b. Münhasır Yetki ve Aşırı Yetki İhlallerinin Bulunmaması	275

1) Genel Olarak	275
2) Münhasır Yetki İhlalinin Bulunmaması.....	275
3) Aşırı Yetki İhlalinin Bulunmaması	285
c. Hükmün Kamu Düzenine Açıkça Aykırı Olmaması	286
d. Davalının Savunma Hakkına Uyulmuş Olması.....	287
4. Diğer Engel Sebeplerin Bulunmaması Koşulu.....	290
a. Genel Olarak	290
b. Yabancı mahkeme ilâmının kısmen veya tamamen yerine getirilmiş olması.....	291
c. Yabancı Kararın Yerine Getirilmesine Engel Bir Sebebin Ortaya Çıkmış Olması.....	291
C. Tanıma ve Tenfiz Usulü	291
1. Genel Olarak.....	291
2. Görevli ve Yetki Mahkeme	292
3. Taraflar	294
4. Tanıma ve Tenfiz Başvurusu	295
5. Tanıma ve Tenfiz Başvurusu Harcı.....	297
6. Teminat	297
7. Yargılama Usulü.....	298
8. İtirazlar	301
9. İspat.....	301
IV. Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi.....	302
A. Hukukî Temeller	302
B. MÖHUK Uyarınca Yabancı Hakem Kararlarının Türkiye’de Tanınması.....	304
1. Düzenleme Çerçevesi	304
2. Yabancı Hakem Kararlarının Tanıma-Tenfiz Koşulları.....	305
3. Yabancı Hakem Kararlarının Tanıma-Tenfizinin Ret Sebepleri	305
a. Genel Olarak	305
b. Red Sebepleri.....	306
1) Tahkim Sözleşmesi veya Şartının Bulunmaması.....	306
2) Hakem Kararı Genel Ahlâka veya Kamu Düzenine Aykırı Olması	306
3) Uyuşmazlığın Türk Kanunlarına Göre Tahkim Yoluyla Çözümünün Mümkün Olmaması	307

4) Hakemler Önünde Usulüne Göre Temsil Edilmeme Durumlarında Yapılan İşlemlerin Sonradan Açıkça Kabul Edilmemesi	307
5) Hakem Seçiminden Usulen Haberdar Edilmeme veya İddia ve Savunma İmkânından Yoksun Bırakılma	307
6) Tahkim Sözleşmesi veya Şartının Hükümsüz Olması	308
7) Hakemlerin Seçiminin veya Uygulanan Usulün Tarafların Anlaşmasına veya Bunun Olmaması Durumunda Hukuka Aykırı Olması	308
8) Hakem Kararının Yetki Aşım: Belirlenen Husus ve Sınırların Aşılması.....	308
9) Hakem Kararının Kesinleşmemiş, İcra Kabiliyeti veya Bağlayıcılık Kazanmamış veya İptal Edilmiş Olması	309
4. Tanıma ve Tenfiz Usulü	309
a. Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	309
b. İnceleme	310
1) Başvuru	310
2) Yargılama Usulü	310
C. New York Sözleşmesi Uyarınca Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi	311
1. Sözleşmenin Genel İçeriği	311
2. Sözleşmenin Uygulama Alanı	311
3. Tahkim Anlaşması	313
4. Tanıma ve Tenfiz Şartları.....	313
5. Tanıma ve Tenfiz Usulü	315
V. Tenfiz Edilen Yabancı Yargı Kararlarının İcrası.....	316
VI. Yabancı Yargı Kararlarının Kesin Hüküm ve Kesin Delil Etkileri	317
A. Genel Olarak	317
B. Yabancı Mahkeme ve Hakem Kararlarının Zamanaşımının Kesilmesine İlişkin Etkileri.....	319
KAYNAKÇA	325

KAYNAKÇA

- ACAR, Serdar**, Son Gelişmeler Işığında “Anti-Suit Injunction”, s. 2 (<http://serdaracar.av.tr/yayinlar/G3A.pdf>, 02.02.2019).
- ACUN-MEKENGEÇ**, Merve, Türk Hukuku’nda Teminat Gösterme Yüklümlülüğü, Public and Private International Law Bulletin, Volume: 37, Issue: 2, 1-33.
- ADEN**, Menno, Kollisionsrechtliche Wahlfeststellung, DZWir 1997, 81-83.
- AKINCI**, Ziya/**DEMİR GÖKYAYLA**, Cemile, Milletlerarası Aile Hukuku, İstanbul, 2010.
- AKİL**, Cenk, Hâkimin Hukuku Kendiliğinden Uygulaması İlkesi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 57, Sayı 3, 2008, s. 1-32.
- ALTUĞ**, Yılmaz, Türk Milletlerarası Usul Hukuku, 3. Bası, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1983.
- ANSAY**, Tuğrul, Hukuk Yargılama Usûlleri, 7. Bası, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1960.
- ARSLAN**, Ramazan/**YILMAZ**, Ejder/**TAŞPINAR AYVAZ**, Sema/**HANAĞASI**, Emel, 4. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2018.
- ARAT**, Tuğrul, Yabancı İlamların Tanınması ve Tenfizi, AÜHFD, C. 21, s. 1-4, 1964.
- AYBAY**, Rona/**DARDAĞAN**, Esra, Uluslararası Düzeyde Yasaların Çatışması (Kanunlar İhtilafı), 2. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayını, İstanbul, 2008.
- AYGÜL**, Musa, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması Ve Tenfizi Davalarında Bazı Usul Hukuku Problemleri (Harç-İspat Yükü Ve Deliller-Vasıflandırma), MHB, Cilt: 31, Sayı: 2, s. 83-121.
- AYGÜN**, Mesut, Yabancılık Unsurunun Mahiyeti ve Yargılamadaki Rolü, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 1025-1066 (Basım Yılı: 2015) Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ’e Armağan, s. 1025-1066.

- BAMBERGER**, Heinz Georg/**ROTH**, Herbert /**HAU**, Wolfgang/**POSECK**, Roman, Bürgerliches Gesetzbuch: BGB, 4. Auflage, CH Beck Verlag, München, 2019.
- BARAN-ÇELİK**, Neşe, “Türk Hukukunda Uluslararası Koruma Başvurusunda Bulunan veya Uluslararası Korumadan Yararlanan Yabancıların Hak ve Yükümlülükleri”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel sayı, C. I, Yıl: 2015, s. 67-148.
- BELGESAY**, Mustafa Reşit, İcra ve İflâs Hukuku, Cilt 2, Bası 2, Ankara, 1953.
- BERNITT**, Carmen Christina, Die Anknüpfung von Vorfragen im europäischen Kollisionsrecht, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 2010.
- BERKİ**, Osman Fazıl, “Ecnebilerin Hak ve Vazifeleri Hakkındaki Muvakkat Kanunda Teminat” AÜHFD, Yıl: 1946, C. 3, Sayı: 2-4 s. 403-422.
- BİRİNCİ UZUN**, Tuba, Avrupa Birliği’ne Üye Devletler Arasında Mahkeme Kararlarının Serbest Dolaşımı, TAAD, Yıl: 5, Sayı:19 (Ekim 2014), s. 997-1037.
- CAN Hacı/TUNA Ekin**, Mavi Kartlı Yabancılar, Ankara 2018, Adalet Yayınevi.
- CANBELDEK**, Özlem, Milletlerarası Tahkimde Derdestlik İtirazı, İzmir Barosu Dergisi, Eylül 2017, s.45-92.
- CLIFT**, Rhys “Forum Shopping, Anti-Suit Injunctions and EU Law: A Brief Overview (and update)” Hill Dickinson LLP, February 2007.
- COESTER-WALTJEN**, Dagmar, Das religiöse jüdische Recht im internationalen Privat und Verfahrensrecht, FS Kühne, 2009, 669-688.
- CUMALIOĞLU**, Emre, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Bakımından Türk Mahkemelerinin Münhasır Yetkisi, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 3, Sayı 2, 2008, s. 431-448.
- ÇALIŞKAN**, Yusuf, Türk Tabiiyetinde Olan Kişiler ile İlgili Davalar Işığında Amerikan Milletlerarası Yargılama Hukukundaki Bazı Temel Kavramlar, TBB Dergisi, Sayı 62, 2006, s. 62-83.
- ÇELİKEL**, Aysel, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Müktesep Haklar Nazariyesi, İÜHFM, C. XXIX, S. 1-2, İstanbul, 1963, s. 240-260.
- ÇELİKEL**, Aysel, Yeni Kanuna Göre Yabancı Mahkeme Kararlarının Tenfiz Şartları, Milletlerarası Hukuk Bülteni (MHB), C: 2, S: 2, T. 1982.
- ÇELİKEL**, Aysel, Milletlerarası Özel Hukuk, İstanbul, 1987.

- ÇELİKEL**, Aysel/ERDEM Bahadır, Milletlerarası Özel Hukuk, Yenilenmiş 14. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- ÇİÇEKLİ**, Bülent, Yabancı Unsurlu Boşanma Dâvalarında Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, e-akademi, Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, Şubat 2004, S. 24 (Erişim Tarih: 16.04.2017, <http://www.e-akademi.org/makaleler/bcicekli-1.htm>).
- ÇÖREKÇİ**, Elif, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı ve 5718 Sayılı Yeni Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Bakımından Teminat Gösterme Yükümlülüğü", Prof. Dr. Saim Üstündağ'a Armağan, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009.
- DANNEMANN**, Gerhard, Die ungewollte Diskriminierung in der internationalen Rechtsanwendung Zur Anwendung, Berücksichtigung und Anpassung von Normen aus unterschiedlichen Rechtsordnungen, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 2004.
- DAYINLARLI**, Kemal, Milletlerarası Tahkim Sözleşmesine Uygulanacak Hukuk, s. 4 vd. (erişim adresi: http://www.dayinlarli.gen.tr/wp-content/uploads/2018/03/yarg.der_ekim-1988.pdf).
- DEMİR-GÖKYAYLA**, Cemile, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizinde Kamu Düzeni, Ankara, 2001.
- DEYNEKLİ**, Adnan, Yabancı Hakem Kararlarının Türkiye'de Tanınması Ve Tenfizinde Karşılaşılan Sorunlar, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Hakan PEKCANİTEZ'e Armağan C. 16, Özel Sayı 2014, s. 105-122 (Basım Yılı: 2015)
- DİCEY AND MORRIS**, on the Conflict of Laws, Lawrence COLLINS (Ed.), Sweet&Maxwell, 2 vols. ccxxx, London, 2000, s. 391-393.
- DİNÇ**, Feriha Bilge, Nafaka ilâmlarının Tanınması ve Tenfizi (Tez-Çoğaltılmış Nüsha), Ankara, 1985.
- DOĞAN**, Vahit, Milletlerarası Özel Hukuk, Gözden Geçirilmiş 3. Bası, Savaş Yayınevi, Ankara 2015.
- DOUGLAS**, Michael, Anti-Suit Injunctions In Australia, (2017) 41(1) Melbourne University Law Review.
- DRÖMANN**, Philipp, Die Integration ausländischer Sachenrechte im deutschen internationalen Privatrecht, Lit Verlag, Münster, 2013.
- DUTTA**, Anatol, Trusts in Schleswig-Holstein? – ein Lehrstück zum Testieren unter falschem Recht, IPRax 2016, 139-143.

- EKŞİ**, Nuray, Yabancılık Unsuru Taşıyan Akitler ve Bu Akitlerin AT Roma Konvansiyonu'na Göre Anlamı, MHB, 1992, S. 1-2, s. 1-10.
- EKŞİ**, Nuray, Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, 2. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2000.
- EKŞİ**, Nuray, Milletlerarası Nitelikli Davalara İlişkin Mahkeme Kararları, Arıkan Yayıncılık, İstanbul, 2007.
- EKŞİ**, Nuray, Yabancı Mahkemenin Aşırı Yetkisinin Tenfiz Mahkemesi Tarafından Denetlenmesi (5718 sayılı MÖHUK m. 54/b), İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. 9, S. 2 T. 2010, s. 25-70.
- EKŞİ**, Nuray, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, İstanbul, 2013.
- EKŞİ**, Nuray, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Hukuku, 6735 Sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu'na Göre Hazırlanmış 4. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- ERDOĞAN**, Ersin Milletlerarası Derdestlik (Lis Alibi Pendens), Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014 (Basım Yılı: 2015), Prof. Dr. Hakan PEKCANİTEZ'e Armağan s. 1857-1884.
- ERTEN**, Rifat, Türklerin Kişi Hâllerine İlişkin Davalarda Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, Yetkin, Ankara 2017.
- ESEN**, Emre, Türk Hukukunda Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizinde Münhasır Yetki Kavramı, Prof. Dr. Ergin Nomer'e Armağan, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Yıl 22, Sayı 2, 2002, s. 183-207.
- ESEN**, Emre, Alman Hukukunda İhtarlı Basit Dava Usulü (Mahnverfahren) Çerçevesinde Verilen Kararların Türk Hukukunda Tenfizi, MHB, Cilt 27, Sayı 1-2, 2007, s. 21-80.
- FRIEDRICH**, Juenger K., What's Wrong with Forum Shopping?, Sydney Law Review, 16 (1994), 5-13.
- GEIMER**, Reinhold, Internationales Zivilprozessrecht, 5. Auflage, Otto Schmidt Verlag, Köln, 2004.
- GİRAY**, Faruk Kerem; Milletlerarası Özel Hukuk Hakkaniyetinin 5718 Sayılı MÖHUK Kapsamında Değerlendirilmesi, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Erhan Adal'a Armağan, Yıl 2011- 2012, Cilt VIII-IX, Sayı 1-2, s. 555-577.

- GÖĞER**, Erdoğan, Devletler Hususî Hukuku (Kanunlar İhtilâfı), Sevinç Matbaası, 4. Bası, Ankara, 1977.
- GÖKÇENAY**, Berivan, Türkiye’de Tanınması ve Tenfizi Mümkün Mahkeme Kararları, Yayınlanmamış Doktora Tezi Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
- GÖKSU**, Mustafa, Hukuk Yargılamasında Vaka ve Hukuk, Haluk Konuralp Anısına Armağan, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2009, C. I, s. 323-350.
- GÜVEN**, Pelin, TanımaTenfiz, Yetkin Yayınevi, Ankara 2013.
- HAUNHORST**, Sabine, Die “weseneigene (Un)-Zuständigkeit” deutscher Gerichte, 1994.
- HELDRIICH**, Andreas, Internationale Zuständigkeit und anwendbares Recht, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 1969.
- HERFARTH**, Christopf, Die Scheidung nach jüdischem Recht im internationalen Zivilverfahrensrecht, Universitätsverlag Winter, Heidelberg, 2000.
- HEßLER**, Hans-Joachim, Islamisch-rechtliche Morgengabe: vereinbarter Vermögensausgleich im deutschen Scheidungsfolgenrecht, IPRax 1988, 95-98.
- HUYSAL**, Burak, 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Getirilen Yenilikler Işığında Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Konusunda Bazı Tespitler, İÜHFD, C: 32, S: 1, T. 2012, s. 75-101.
- HUYSAL**, Burak, “Nüfus Hizmetleri Kanunu Kapsamında Yabancı Boşanma Kararlarının Doğrudan Tescili”, MHB, Cilt: 37, Sayı: 2, s. 473-507.
- JUENGER**, Friedrich, Jurisdiction, Choice of Law and the Elusive Goal of Decisional Harmony, in: Sumampouw, Mathilde/ Barnkoorn, L.A.N.M./ Friedberg-Swartzburg Judith A./ Tromm, J.J.M./ Wade, J.A. (Hrsg.), Law and Reality – Essays on National and International Procedural Law in Honour of Cornelis Carel Albert Voskuil, Dordrecht/Boston/London 1992, s. 137-147.
- HILL**, Jonathan, International Commercial Disputes, Hart Publishing, Oxford, 1994.
- KARAASLAN**, Erol/KARAASLAN, Varol, Alman ve Türk Hukukuna Göre Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması, Adalet Dergisi 2005, Sayı 22, s. 121-143.

- KARSTEN**, Thorn/ **von HOFFMANN**, Bernd, Internationales Privatrecht, C.H. Beck Verlag, München, 2007.
- KEGEL**, Gerhard/**SCHURIG**, Klaus, Internationales Privatrecht, 9. neubearbeitete Auflage, C.H. Beck Verlag, München, 2004.
- KLINKHARDT**, Horst, Das enttäuschte Adoptivkind, IPRax 1999, 356-357.
- KÖLE**, Mehmet, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanıma Ve Tenfizinde Usul, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 21, Sayı: 34, Yıl: 2016, s. 39-98.
- KREUZER**, Karl, Berichtigungsklauseln im Internationalen Privatrecht, IPRax 1993, 157-162.
- KROPHOLLER**, Jan, Internationales Privatrecht, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen 2006.
- KURU**, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. VI, B.6, İstanbul, 2001, İstanbul 2001.
- KURU**, Baki/**YILMAZ**, Ejder, Türkiye’de Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması, Yabancı Hakem Kararlarının Türkiye’de Tanınması ve Tenfizi (Bildiriler-Tartışmalar), II. Tahkim Haftası, Ankara, 25-26 Kasım 1983.
- LOOSCHELDERS**, Dirk, Die Anpassung im internationalen Privatrecht: zur Methodik der Rechtsanwendung in Fällen mit wesentlicher Verbindung zu mehreren nicht miteinander harmonisierenden Rechtsordnungen, Müller Verlag, Heidelberg, 1995.
- MANKOWSKI**, Peter, Internationale Zuständigkeit und anwendbares Recht – Parallelen und Divergenzen, FS Andreas Heldrich zum 70. Geburtstag, München, 2005, s. 867-897.
- MANSEL**, Heinz Peter, Zum Verhältnis von Vorfrage und Substitution – Am Beispiel einer unterhaltsrechtlichen Vorfrage des iranischen Scheidungsrechts, FS Kropholler, 2008, 353-372.
- MARK**, Jürgen/**ZIEGENGEIM**, Hans-Jörg, Der Gerichtsstand des Vermögens im Spannungsfeld zwischen Völkerrecht und deutschem internationalen Prozeßrecht, NJW 1992, 3062-3065.
- MÄSCH**, Gerald, Eine Lehrstunde aus Karlsruhe zum Internationalen Privatrecht, NJW 1996, 1453-1455.

- McGUIRE**, Mary Rose, *Verfahrenskoordination und Verjährungsunterbrechung im Europäischen Prozessrecht*, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 2004.
- NAGEL**, Heinrich/**GOTTWALD**, Peter, *Internationales Zivilprozessrecht*, 6. neubearbeitete Auflage, Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln, 2007.
- NOMER**, Ergin, *Davada Yabancı Kanun*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1972.
- NOMER**, Ergin; "Devletler Hususi Hukukunda 'Milletlerarası Yetki' Mefhumu", *İHFM*, 1974, S. 1-4, s. 402-408.
- NOMER**, Ergin, *Milletlerarası Usul Hukuku*, Beta Basım, İstanbul, 2009.
- NOMER**, Ergin, *Yabancı Mahkeme Kararlarının Tenfizinde Gerekçe (Gerekçe)*, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:10, S:1 T. Ocak 2011.
- NOMER**, Ergin, *Devletler Hususi Hukuku*, Yenilenmiş 21. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul, 2015.
- NOMER**, Ergin/**EKŞİ**, Nuray/**ÖZTEKİN GELGEL**, Günseli, *Milletlerarası Tahkim Hukuku*, C.1, İstanbul, 2008.
- NUSSBAUM**, Arthur, *Deutsches internationales Privatrecht: unter besonderer Berücksichtigung des österreichischen und schweizerischen Rechts*, J.C.B. Mohr, Tübingen, 1932.
- OĞUZ**, Arzu, *Hukuk Tarihi ve Karşılaştırmalı Hukuk Açısından Uluslararası Ticaret Hukuku*, 2001. (<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/289/2633.pdf> E.T.23.04.2019).
- ÖNAL**, Ali, *Yabancı Unsurlu İflâs Davalarında Türk Mahkemelerinin Yetkisi Sorunu*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan 2014, s. 2881-2907 (Basım Yılı: 2015).
- ÖZBAKAN**, Işıl, *Türk Hukukunda Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi*, Kazancı Yayınevi, Ankara, 1987.
- ÖZDEMİR**, Hatice, "MÖHUK Kapsamına Giren Sözleşmelerin Tespiti Bağlamında "Yabancılık Unsuru Taşıyan Sözleşme" ve "Uluslararası Sözleşme" Kavramları", *İstanbul Barosu Dergisi*, 1999, C. LXXIII, S. 4, s. 926-941.
- ÖZDEMİR-KOCASAKAL**, *Sözleşmelere Uygulanacak Hukukun MÖHUK m. 24 Çerçevesinde Tespiti ve Üçüncü Devletin Doğrudan Uygulanan Kuralları*, s. 27-88.

- ÖZKAN**, Işıl, Devletler Özel Hukunda İkametgâh, Mutad Mesken Ve İşyeri Bağlama Noktalarının Yeniden Değerlendirilmesi, Naturel Yayınevi, Ankara, 2003.
- ÖZUĞUR**, Ali, Boşanma, Ayrılık ve Evlenmenin İptali Davaları, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2013.
- PEKCANITEZ**, Hakan/**ATALAY**, Oğuz/**ÖZEKES**, Muhammet, Medenî Usûl Hukuku, 14. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- PEKCANITEZ**, Hakan/ **ATALAY**, Oğuz/**ÖZEKES**, Muhammet, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı (Ders Kitabı), 3. Bası, Ankara, 2015.
- PFEIFFER**, Thomas, Methoden der Ermittlung ausländischen Rechts, in: Rolf Stürner/Hiroyuki Matsumoto/Wolfgang Lücke/Masahisa Deguchi, Festschrift für Dieter Leipold zum 70. Geburtstag, 2009, s. 283-300.
- RAUSCHER**, Thomas, Internationales Privatrecht, 3. Neu bearbeitete Auflage, C.F. Müller Verlag, Heidelberg, 2009.
- RAKOB**, Julia, Ausländische Mobiliarsicherungsrechte im Inland, Universitätsverlag Winter GmbH, Heidelberg, 2001.
- REHM**, Gebhard: Wirksamkeit in Deutschland vorgenommener Akte ausländischer Urkundspersonen?, RabelsZ 64 (2000), 104-122.
- ROSENBERG**, Leo/**SCHWAB**, Karl Heinz/**GOTTWALD**, Peter, Zivilprozessrecht, 18. neu bearbeitete Auflage, C.H.BECK Verlag, München, 2018.
- SAKMAR**, Ata, Devletler Hususi Hukukunda Boşanma (Boşanma), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1976.
- SAKMAR**, Ata, Yabancı ilâmların Türkiye'deki Sonuçları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1982.
- SARGIN**, Fügen, Milletlerarası Usul Hukukunda Yetki Anlaşmaları, Yetkin Yayınevi, Ankara, 1996.
- SCHACK**, Haimo, Internationales Zivilverfahrenrecht, 5. Neu bearbeitete Auflage, C.H. Beck Verlag, München, 2010.
- SCHRÖDER**, Jochen, Die Anpassung von Kollisions- und Sachnormen, Neu Kölner rechtswissenschaftliche Abhandlungen 18, Walter De Gruyter Verlag, Köln, 1961.
- SCHÜTZE**, Rolf A., Die Verweigerung der Klagezustellung bei völkerrechtswidriger Usurpierung internationaler Zuständigkeit, RIW 2009, 497 vd.

- SEVİĞ**, Vedat Raşit, Kanunlar İhtilafı, Yasama ve Yargılama Çatışmaları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. bası, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1974.
- SIEHR**, Kurt, „Forum Shopping“ im internationalen Rechtsverkehr, ZfRV 25 (1984), 124-144.
- SOERGEL**, Hans-Theodor, EGBGB Vor Art. 3 und Art. 7, in Gerhard Kegel (Hrsg.), Bürgerliches Gesetzbuch mit Einführungsgesetz, Kommentar, Bad 8, 11. Auflage, Kohlhammer Verlag, Stuttgart, 1984.
- STEINDORFF**, Ernst, Das Offenlassen der Rechtswahl im IPR und die Nachprüfung ausländischen Rechts durch das Revisionsgericht, JZ 1963, 200-205.
- STURM**, Fritz, Einl. IPR, in: J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, de Gruyter Verlag, Berlin, 2012.
- ŞANLI**, Cemal, “Yabancı Veraset İlamlarının Türk Mahkemelerinde “Tanınması” veya “Delil” Olarak Kullanılması” (s. 291-307), Prof.Dr. İlhan E. Postacıoğlu’na Armağan, İstanbul, 1990.
- ŞANLI**, Cemal, Uluslararası Ticari Akitlerin Hazırlanması ve Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları, 2. Baskı, Beta Yayını, İstanbul, 2002.
- ŞANLI**, Cemal/ESEN, Emre/ATAMAN-FİGANMEŞE, İnci, Milletlerarası Özel Hukuk, 5. Bası, İstanbul, 2016.
- ŞEKERCİ**, Ersin; “Medeni Usûl Hukukunda ve İdari Yargılama Usûlünde Derdestlik I”, Yargıtay Dergisi, 1986/3, s. 206-226 ve “II”, Yargıtay Dergisi, 1986/4, s. 396-406.
- ŞENSÖZ**, Ebru, “Türkiye’nin Taraf Olduğu Bazı Milletlerarası Sözleşmeler Çerçevesinde Doğrudan Tanıma Usulü” “10. Yıl’a Armağan” İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:11 Sayı: 22 Güz 2012/2, s. 389-444.
- ŞENSÖZ**, Ebru, Aile Hukukuna İlişkin Yabancı Kararların Tanınması, Doktora Tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ocak 2012, s. 33-56.
- TAŞ-KORKMAZ**, Hülya, Medeni Usul Hukukunda İradi Taraf Değişikliği, Ankara, 2014.
- TEKİNALP**, Gülören Türk Milletlerarası Özel Hukuk ve Milletlerarası Usul Hukuku Tasarısı (Tasarı), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası (İHFİM), (1978), Cilt 64, Sayı 1-4, s. 91-121.

- TEKİNALP**, Gülören, The 2007 Turkish Code Concerning Private International Law and International Civil Procedure, Yearbook of Private International Law, 9 (2007), Sellier, european law publishers, s. 312-243.
- TİRYAKİOĞLU**, Bilgin, Yabancı Boşanma Kararlarının Türkiye'de Tanınması ve Tenfizi, Ankara, 1996.
- TİRYAKİOĞLU**, Bilgin, Türklerin Kişi Hâllerine İlişkin Davâlarda Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, Prof. Dr. Tuğrul Arat'a Armağan, Ankara, 2012, s. 1023-1061.
- TURHAN**, Turgut, Milletlerarası Sözleşmelerde Yabancı Para Kayıtları, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1997.
- YAŞAR**, Tuğçe Nimet, "Türk Mahkemelerinde Yabancı Hukukun Uygulanması", MHB, Yıl 33, Sayı 2, 2013, s. 75-114.
- YILMAZ**, Ejder, "Davada İnanca", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ellinci Yıl Armağanı, C. I, Ankara, 1977, s. 381-410.
- UYANIK ÇAVUŞOĞLU**, Ayfer, Türk Milletlerarası Özel Hukukunda Boşanma, Beta Yayınevi, İstanbul, 2006.
- von BAR**, Jan/**MANKOWSKI**, Peter, Internationales Privatrecht Band 1: Allgemeine Lehren, 2. Auflage, C.H.BECK Verlag, München, 2003.
- von HEIN**, Jan, Das Günstigkeitsprinzip im Internationalen Deliktsrecht, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 1999.
- WELLER**, Marc-Philippe, Das autonome Unternehmenskollisionsrecht, IPRax 2017, 167-178.
- WENGLER**, Wilhelm, Völkerrecht II, Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, 1964.